

Селекција винске лозе у Институту за виноградарство и енолошку технологију у Плевену – област са традицијом, достигнућима и признањима

Автор(и): Растителна заштита
Дата: 22.11.2023 Брой: 11/2023

U kontekstu neprekidno promenljive situacije na tržištu grožđa i vina, rastućeg nivoa agrotehnologije i dinamičnih promena klimatskih uslova, potreba za stvaranjem i implementacijom otpornih sorti predstavlja izuzetno prestižno i savremeno polje od velikog ekonomskog i društvenog značaja. Tokom godina, deo oplemenjivačkog rada na vinovoj lozi u Institutu za vinogradarstvo i vinarstvo u Plevenu usmeren je ka stvaranju produktivnih sorti sa poboljšanim kvalitetom grožđa i proizvoda dobijenih od njega, sa širokim adaptivnim potencijalom na lokalne i specifične sredine, otpornih na različite abiotičke stresne uslove, bolesti i štetočine.

Stolne (Ljubimets, Vita, Družba, Garant, Plevenski favorit, itd.) i vinske (Misket Kailashki, Dunavski lazur, Srebrostruj, Pomorijski biser, Plevenska rosa, Storgozija, Nikopolski mavrud, Mizija, Plevenski kolorit, Naslada, Kailashki rubin, Trapezitsa, itd.) sorte dobijene međuvrnom hibridizacijom su visokorodne i, po kvalitetu grožđa i proizvoda dobijenih od njega, veoma su bliske sortama evropske vinove loze (*Vitis vinifera* L.). Ampelografske karakteristike svih međuvrskih sorti čine ih pogodnim za gajenje i proizvodnju organskog grožđa i vina u svim vinogradarskim regionima zemlje.

IVV-Pleven drži patent za 13 sorti: stolne – Mečta, Pleven, Super Rani Bolgar, Misket Plevenski, Brestovitsa, Kondarev 10; vinske – Misket Kailashki, Slava, Storgozija, Rubin, Buket; dvenamenske – Družba, Naslada.

Sve selekcijske i tokom godina utvrđene unutarvrne stolne i vinske sorte vinove loze, zajedno sa vrednim lokalnim sortama, čine bogatu banku gena koja omogućava zadovoljenje potreba različitih proizvodnih pravaca. Neke od oplemenjenih stolnih sorti vinove loze i dalje se smatraju „vrhuncem“ u svetskom oplemenjivanju vinove loze, zbog svojih vrednih ekonomskih i izvrsnih organoleptičkih karakteristika – Mečta, Super Rani Bolgar, Pleven, Brestovitsa, Misket Plevenski, itd. Deo oplemenjenih vinskih sorti karakterišu veoma dobre agro-biološke i tehnološke osobine, a vina dobijena od njih imaju jedinstven i specifičan organoleptički profil – Rubin, Buket, Misket Varenski, itd.

Odobrene novooplemenjene sorte i klonovi vinove loze

Među novim predlozima su stolne sorte „Miro“, „Najden“ i „Joana“. Poslednjih godina, institut radi na sortama koje nisu podložne ozledama od zime i gljivičnim bolestima.

Sorta Joana

Sorta Joana je rana crvena stolna sorta vinove loze bez koštica, dobijena unutarvrsnom hibridizacijom. Trajanje vegetacionog perioda je oko 150 dana. Grozd je veliki, konusni, od rahlog do srednje zbijenog, prosečne mase 600 – 700 g. Bobica je velika, jajolika, sa tamnoplavom, tankom i krhkom kožicom, prosečne mase 5 – 6 g.

Sorta se odlikuje dobrom plodnošću i rodnošću. Osetljiva je na niske zimske temperature, plamenjaču i pepelnicu. Grožđe ima harmoničan ukus i pogodno je za svežu upotrebu i za zadovoljenje tržišne potražnje za visokokvalitetnim stolnim grožđem bez koštica u drugoj polovini avgusta. Sorta je veoma tražena kod nekih od klijenata instituta jer se koristi za proizvodnju grožđica.

Joana je pogodna za gajenje u svim vinogradarskim regionima zemlje gde je rizik od ozleda loze od zime manji.

Sorta Najden

Srednje kasna crvena stolna sorta vinove loze, dobijena unutarvrskom hibridizacijom. Trajanje vegetacionog perioda je oko 170 dana. Grozd je veliki, konusni, od rahlog do srednje zbijenog, prosečne mase 750-850 g. Bobica je veoma velika, suznog (specifičnog) oblika, tamnoljubičaste boje, prosečne mase 8 – 9 g. Sorta se odlikuje visokom plodnošću i rodnošću. Grožđe ima harmoničan neutralan ukus i pogodno je za svežu upotrebu i skladištenje. Ima veoma dobru transportnu stabilnost. Nakon skladištenja zadržava izgled i kvalitet ukusa. Pogodna je za gajenje u svim vinogradarskim regionima zemlje gde je rizik od ozleda loze od zime manji.

Sorta Miro

Rana bela stolna sorta vinove loze, dobijena međuvrskom hibridizacijom. Trajanje vegetacionog perioda je oko 150-160 dana. Grozd je veoma veliki, cilindrično-konusni, srednje zbijen, prosečne mase 700 - 800 g. Bobica je veoma velika, ovalna, zelenkasto-žute boje, prosečne mase 8 – 9 g. Sorta se odlikuje visokom plodnošću i rodnošću. Pokazuje povećanu otpornost na niske zimske temperature i gljivične bolesti (1-2 poena). Grožđe ima harmoničan ukus i pogodno je za svežu upotrebu i skladištenje. Ima dobru transportnu stabilnost. Nakon skladištenja zadržava izgled i kvalitet ukusa. Pogodna je za gajenje u svim vinogradarskim regionima zemlje.

Institut nudi i dva nova klona „Gamza N 5“ i „Misket Ottonel N 46“.

Мискет Отонел клон 7/46

Гъмза клон 5

Klon Misket Ottonel N 46

Klon Misket Ottonel N 46 je srednje kasna bela vinska sorta. Grozd je srednje veliki, cilindrično-konusni ili konusni, sa jednim dobro formiranim krilom, srednje zbijen, prosečne mase 150 -160 g. Bobica je srednje velika, okrugla, prosečne mase 2 – 2.3 g. Osetljiva je na gljivične bolesti plamenjaču i pepelnicu. Loze imaju dobru otpornost na niske zimske temperature. Klon Misket Ottonel N 46 se dobro razvija i rodnosi kada je kalemljen na podlogama Chasselas x Berlandieri 41B i Berlandieri x Riparia SO4. Klon akumulira dovoljnu količinu šećera uz održavanje više titrabilne kiselosti. Grožđe klona N 46 koristi se za proizvodnju belih suvih vina sa delikatnim,

prijatnim mirisom lešnika i umerenom svežinom. Dobra otpornost loza na zimu omogućava njihovo gajenje u različitim sistemima formiranja debela u svim vinogradarskim regionima zemlje.

Klon Gamza N 5

Klon Gamza N 5 je srednje kasna crvena vinska sorta. Grozd je srednje veliki, cilindrično-konusni, sa jednim srednje velikim krilom, zbijen, prosečne mase 350 - 400 g. Bobica je srednje velika, gotovo sferična, prosečne mase 3-4 g. Kožica je tamnoplava, tanka, krhka, sa obilnim voštanim premazom. Konzistencija je mesnata, a ukus harmoničan. Loze se karakterišu srednjim do jakim rastom, a njihova plodnost je veoma dobra čak i pri kratkom rezidbi – na čokote. Osetljiva je na gljivične bolesti plamenjaču, pepelnicu i sivu trulež. Njena otpornost na niske zimske temperature je zadovoljavajuća. Klon pokazuje dobro srodstvo sa podlogama rasprostranjenim u zemlji. Pri tehnološkoj zrelosti, grožđe klona N 5 sadrži oko 20-22% šećera i 5.5 - 6.6 g/dm³ titrabilnih kiselina. Crvena suva vina od klona N 5 sorte Gamza karakteriše svetla rubin-crvena boja, delikatan voćni miris i tipičan smolast ukus. Harmonična su, meka, sa prijatnom svežinom.

Put vina vodi kroz Pleven

Da bi zadovoljio povećanu potražnju, Institut za vinogradarstvo i vinarstvo u Plevenu osniva matične zasade

Oplemenjivački rad instituta uživa veliki interes kod proizvođača koji žele da gaje visokokvalitetne vinograde. Pored starih bugarskih sorti, farmeri, naravno, traže i nove, nedavno stvorene i registrovane sorte od strane Izvršne agencije za ispitivanje sorti, terenski pregled i kontrolu semena – Miro, Najden i Joana, koja je bez koštica. Potražnja za sadnim materijalom često premašuje ponudu, zbog čega je tim instituta odlučio da osnuje matične zasade i nada se da će sledeće godine moći da ponudi svoje nove sorte na tržištu.

Institut za vinogradarstvo i vinarstvo – Pleven ove godine nudi gotovo 20 različitih sorti sadnog materijala vinove loze.

Cene sadnog materijala vinove loze kreću se od 3 do 5 BGN po komadu, prema informacijama IVV - Pleven, uz pojašnjenje da su sorte bez koštica i otpornije na bolesti skuplje.

Porudžbine za loze primaju se isključivo putem e-pošte: lozi.ilv@abv.bg

Za više detalja, posetite Facebook stranicu instituta: <https://www.facebook.com/ilvpleven>

Materijal je deo teme broja 8-9/2021 časopisa „Zaštita bilja“